

Klimat jak woda

Autor tekstu: **Björn Lomborg**

Tłumaczenie: **Małgorzata Koraszewska**

„Wszyscy wiedzą”, że należy pić osiem szklanek wody dziennie. W końcu to radzą niezliczeni autorzy poradników zdrowia, żeby nie wspomnieć o takich autorytetach jak brytyjska Narodowa Służba Zdrowia. Zdrowe życie oznacza obecnie noszenie ze sobą butelki z wodą i nieustanne popijanie, żeby wypić naszą dzienną rację i pozostać nawodnionym i zdrowym.

Często wręcz pijemy, kiedy nie jesteśmy spragnieni, ale tak powinno być. Jak przypomina nam [Gatorade](http://www.bmj.com/content/345/bmj.e4848) (http://www.bmj.com/content/345/bmj.e4848), producent napojów: „twój mózg może dużo wiedzieć, ale nie wie, kiedy ciało jest spragnione”. Jasne, wypijanie takich ilości może nie być przyjemne, ale Powerade oferuje tę mądrą radę: „możesz wytrenować swój przewód pokarmowy do tolerowania większej ilości płynów, jeśli stopniowo zwiększasz ich przyjmowanie”.

Obecnie „British Medical Journal” [informuje](http://www.bmj.com/content/343/bmj.d4280) (http://www.bmj.com/content/343/bmj.d4280 target=), że wszystkie te twierdzenia to „nie tylko nonsens, ale obalony nonsens”. Wśród pracowników medycznych było to powszechnie wiadomo przynajmniej od 2002 r., kiedy Heinz Valtin, profesor fizjologii i neurobiologii z Dartmouth Medical School, opublikował przegląd dowodów na rzecz picia mnóstwa wody. Doszedł do wniosku, że „nie tylko nie ma dowodów naukowych, że aż tak bardzo potrzebujemy wody, ale ta rekomendacja może być szkodliwa, doprowadzając do potencjalnie niebezpiecznej hiponatremii i narażenia na polutanty, a także wzbudzając u wielu ludzi poczucie winy, że nie piją wystarczająco dużo”.

Dlaczego więc nadal słyszymy (i wierzymy), że więcej wody to lepiej? No cóż, najwyraźniej Gatorade i Powerade chcieliby, byśmy pili więcej ich produktów i przekonywanie nas do łykania więcej niż wypilibyśmy normalnie, wygląda na znakomite posunięcie marketingowe. Podobnie, ostatnie spotkanie naukowe „Nawadnianie dla zdrowia”, które propaguje picie więcej wody, było sponsorowane przez Danone, firmę sprzedającą wodę w butelkach o markach Volvic i Evian.

Historia „pij więcej wody” jest ciekawie podobna do tego, jak „wszyscy wiedzą”, że globalne ocieplenie powoduje, iż klimat staje się bardziej ekstremalny. Gorące, suche lato (w niektórych miejscach) wywołało kolejny grad takich twierdzeń. I choć działa tu wiele interesów, graczem, który najbardziej korzysta z tego, są media: koncepcja „ekstremalnego” klimatu po prostu tworzy bardziej frapujące wiadomości.

Popatrzmy na Paula Krugmana, piszącego z zapartym tchem w ["New York Times](http://www.nytimes.com/2012/07/23/opinion/krugman-loading-the-climate-dice.html) (http://www.nytimes.com/2012/07/23/opinion/krugman-loading-the-climate-dice.html)" o narastających incydentach wydarzeń ekstremalnych" i o tym, jak „szkody na dużą skalę z powodu zmiany klimatu... dzieją się teraz”. Twierdzi on, że globalne ocieplenie spowodowało obecną suszę na amerykańskim Środkowym Zachodzie i że rzekomo rekordowo wysokie ceny kukurydzy mogą spowodować globalny kryzys żywnościowy.

Ale [najnowsza ocena](http://www.ipcc-wg2.gov/SREX/) (http://www.ipcc-wg2.gov/SREX/) panelu klimatycznego ONZ-u mówi nam coś dokładnie odwrotnego: dla "Ameryki Północnej istnieje średnio mocne przekonanie, że istnieje ogólna lekka tendencja ku mniejszej suchości (nawilżający trend z większą wilgocą gleby i spływająca wodą)". Ponadto bez posiadania maszyny przenoszącej w czasie Krugman w żaden sposób nie mógł zidentyfikować tej suszy jako spowodowanej globalnym ociepleniem: modele klimatyczne oceniają, że wykrycie takiego związku będzie możliwe najwcześniej w 2048 r.

I, na szczęście, tegoroczna susza najprawdopodobniej nie spowoduje kryzysu żywnościowego. Według „Economist” „nie sądzi się, by wzrost cen kukurydzy i soi wywołał kryzys żywnościowy, jak to zrobił w latach 2007-08, ponieważ zapasy ryżu i pszenicy nadal są obfite”. Ponadto Krugman pomija inflację: ceny wzrosły sześciokrotnie od roku 1969, tak więc, choć kontrakty giełdowe na kukurydzę istotnie ustanowiły rekord około 8 dolarów za buszel pod koniec lipca, skorygowane ze względu na inflację ceny kukurydzy były wyższe przez większość lat 1970., osiągając olbrzymią sumę 16 dolarów w 1970 r.

Wreszcie, Krugman wygodnie zapomina, że niepokój o globalne ocieplenie jest głównym powodem szybowania cen kukurydzy od 2005 r. Dzisiaj 40% kukurydzy uprawianej w Stanach Zjednoczonych zużywa się na produkcję etanolu, co absolutnie niczego nie zmienia w kwestii ocieplenia, ale z pewnością wypacza cenę kukurydzy — kosztem wielu najbiedniejszych ludzi na świecie.

Także Bill McKibben w [„Guardian](http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2012/jun/29/wh) (http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2012/jun/29/wh Racjonalista.pl

ile-colorado-burns-washington-f iddles" target=)" i „[Daily Beast](#) (http://www.thedailybeast.com/articles/2012/07/03/bill-mc kibben-on-the-global-warming-ho ax.html" target=)" przejmuje się suszą na Środkowym Zachodzie i cenami kukurydzy. Ponadto z pewnością siebie mówi nam, że szalejące pożary od Nowego Meksyku i Kolorado do Syberii są „właśnie” tym, co przynoszą wczesne etapy globalnego ocieplenia.

W rzeczywistości najnowszy [przegląd incydentów dzikich pożarów](#) (http://www.pnas.org/cgi/doi/10.1073/pnas.1003669107) sugeruje, że ponieważ ludzie opanowali ogień i zmniejszyli gęstość wegetacji, natężenie pożarów obniżało się przez ostatnich 70 lat i obecnie bliskie jest poziomu przedindustrialnego.

Kiedy pełni najlepszych intencji ludzie prowadzący kampanie chcą, byśmy zwracali uwagę na globalne ocieplenie, często przestrelują cel. Podczas gdy może się to wydawać usprawiedliwione dla tak szlachetnego celu, taka „polityka przez panikę” rzadko działa, a często przynosi odwrotne skutki od zamierzonych.

Pamiętacie, jak w następstwie huraganu Katrina w 2005 r. Al Gore (i wielu innych) twierdził, że czeka nas coraz więcej niszczących huraganów? Od wtedy częstotliwość huraganów niesłuchanie spadła; według jednej z miar globalna zakumulowana energia cyklonów jest na najniższym poziomie od końca lat 1970. Przesadne twierdzenia wyłącznie podsycają publiczny brak zaufania i wycofanie się.

Jest to niefortunne, ponieważ globalne ocieplenie jest prawdziwym problemem i musimy się nim zająć. Ocieplenie będzie powodowało pewne zjawiska ekstremalne (jest prawdopodobne, że zarówno susze, jak pożary staną się poważniejsze pod koniec stulecia). Ale ocieplenie zmniejszy także inne zjawiska ekstremalne, na przykład przez spowodowanie mniejszej śmiertelności z zimna i mniejszych niedoborów wody.

Podobnie, istnieje wiele prawdziwych problemów zdrowotnych — i jest ich wiele. Skupianie się jednak na niewłaściwych — jak picie mnóstwa wody — odwraca uwagę od ważnych kwestii. Opowiadanie nam bajek może przynosić korzyści tym, którzy na tym zarabiają, ale pogarsza sytuację nas wszystkich.

Ilustracja: Jim Meehan

[Tekst oryginalny](#) (http://www.project-syndicate.org/commentary/like-water-for-climate-by-bjorn-lomborg)

Project Syndicate, 14 sierpnia 2012r.

Björn Lomborg

Ur. 1965. Profesor Copenhagen Business School i były dyrektor Environmental Assessment Institute w Kopenhadze. Międzynarodową sławę przyniosła mu książka *The Skeptical Environmentalist*. W 2007 roku ukazała się jego kolejna książka: *Cool It*. W 2008 roku „The Guardian” wymienił go na liście 50 osób na świecie, które mogą przyczynić się do poprawy ochrony środowiska.

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 27-08-2012)

[Oryginał.](#) (http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,8291)

Contents Copyright © 2000-2012 Mariusz Agnosiewicz
Programming Copyright © 2001-2012 Michał Przech

Właścicielem portalu Racjonalista.pl jest Fundacja Wolnej Myśli.
Autorem portalu jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie elementy tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki prezentuje.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl